KVINDEN OG SAMFUNDET.

Udgivet af Dansk Kvindesamfund.

Nr. 22.	Kontor: Nørregade 33, St.	1. Juni 1901.	Udgaar hver Lørdag.	17. Aarg.

Koster 50 Øre Kvartalet. (+ 9 Øre i Postpenge i København. + 11 — — i Provinserne.) Enkelte Numre 5 Øre.

MARY STEEN,
kongelig Hoffotograf.
Amagertorv 4, 3.

Sophie Jensens
(forh. hos Hr. Hofvildthdl. J. L. Andersen).
Handel med
Frugt, Vildt og Fjerkræ,
Skovbogade Nr. 5. Telf. 7015.
Daglig frisklavet Fiskefars
60 Øre pr. Pd.

Toni Christensen.
Hjemmelavet Konfekt,
Spise- og Kogechokolade,
Kakao m. m.
Lykkesholms Allé 1 A, St.
Telefon 18311.
Varerne bringes overalt.

Marie Steffensens Skole
for Snitmønstertegning,
Tilskæring og Kjolesyning
Zinsgade 2, 2. Sal.

Dansk Kvindesamfunds
aarlige Delegeretmøde afholdes i **Aarhus** Søndag den 14de og Mandag den 15de Juli.

Redaktionen træffes hver Mandag Kl. 2—4 paa Kontoret Nørregade 33, St.

Artikler, som ønskes optagne i det først udkommende Nummer af Bladet, maa være Redaktionen i Hænde senest Mandag Middag.

Ekspeditionen, Nørregade 33, St., aaben hver Dag Kl. 10—7.

Annoncer til Kvinden og Samfundet bedes sendte under Ekspeditionens Adresse.

Annonceprisen er: Forsiden 20 Øre, 3dje og 4de Side 15 og 12 Øre pr. Petitlinie ÷ 10 % for mindst 3 Ganges Indrykkelse. Løbende Annoncer Aaret rundt 15 % Rabat.

Klager over Uregelmæssighed i Forsendelsen bedes stilet skriftligt til Postvæsenet — hjælper dette ikke, da til Bladets Kontor.

„Kvinden og Samfundet" faas i Kioskerne.

Kvinderne i Norge

har nu alligevel faaet kommunal Valgret. Lagstinget har ved Lovforslagets anden Behandling vedtaget samme Paragraf, som ved første Behandling forkastedes, og som var vedtagen af Odelstinget. Herefter vil altsaa de Kvinder, som enten selv betaler Skat efter en Indtægt af 300 Kr. paa Landet, 400 Kr. i Byerne, eller som lever i Formuesfællesskab med Ægtefæller, der betaler en saadan Skat, have kommunal **Valgret**; *om* **Valgbarhed** *er der endnu ikke Tale.*

Vi ønsker vore norske Søstre hjerteligt til Lykke og haaber, at de vil gøre en god Indsats i Udviklingen. De har allerede ved deres Samfundsinteresse og deres Initiativ i vigtige Sager vist sig værdige til offentlig Tillid.

Sveriges Kvinder har haft kommunal Valgret siden 1864 (og tillige **Valgbarhed** *til Skole- og Fattigkommissionen). Finlands og Norges Kvinder har nu ogsaa Valgret — hvornaar kommer mon Turen til os.*

Konsultation i Underlivssygdomme hos Kvinder.
Gratis for ubemidlede.
Nørregade 33, St. **Hverdage Kl. 4.**
Bolig og privat Konsultation Sølvgade 84.
Alvilda Harbou Hoff,
Læge.

Psykologisk og pædagogisk Literatur.

Edv. Mortensen: Grundrids af Psykologi og Pædagogik. 2. Udgave. (Lehmann & Stage).

C. Lambek: Udkast til en sjælelig Bevægelseslære. 1. Del. (Lehmann & Stage).

Den første af disse Bøger er en Lærebog, tildannet af en Lærer efter hans eget og hans Skoles Behov. Rigtig vurdere en Lærebog kan man ikke uden at have brugt den. Men det synes noget af et Kunststykke at faa sammentrængt paa 78 Sider det væsentlige Indhold af Kromans Psykologi og Wilkens' Pædagogik med lidt af Høffding i Tilgift og saaledes, at det hele giver god Mening og let Læsning. Kun en øvet Lærer kunde gøre dette; og mange vil være Forf. taknemmelig herfor. Bogen er beregnet paa 3. Seminarieklasse og indeholder antagelig, hvad der er nødvendigt som Underbygning for Eksamensstudiet i Pædagogik. For de Lærere, der har en selvstændig Metode, kan det være praktisk at have Eksamensfordringerne saaledes indskrænkede til et Minimum. Som Skelet betragtet kunde Bogen endda yderligere begrænses. Forf. gaar for meget i Enkeltheder, naar han anviser hvilke Bogstaver man bør begynde A B C-Undervisningen med. Der er jo dem, som slet ikke vil begynde med Bogstaver, men foretrækker hele Ord og Sætninger. Heller ikke er det almengyldigt, naar han lader Tegneundervisningen indledes med Fortegninger. Derimod savner man enkelte vigtige Spørgsmaal, som bør drøftes mellem Lærer og Elever. Saaledes: Bør man have noget »Centralfag« og i saa Fald hvilket? Forf. udtaler sig imod den private Skole (Friskole) til Fordel for en offentlig Skole, fælles for alle Samfundsklasser. Men i sin Argumentation glemmer han de to vigtigste Hindringer for en saadan, nemlig at Forældrene hos os ingen Indflydelse har paa den offent. Skole, ikke engang som i mange andre Lande direkte Valgret til Skolekommissionen. Saa længe der er et Pust tilbage hos os af Grundtvigs Aand, vil dette ikke kunne overspringes. Den anden Hovedbetingelse for at højne den offent. Skole er, at den enkelte Skole bliver saa meget mindre, at der kan fredes ganske anderledes om Barnets Personlighed end det er muligt i det store Maskineri, der nu navnlig i de større Byer arbejder som Oplysningsværk for Ungdommen.

Foruden i ældste Seminarieklasse, mener Forf., at hans Bog kan benyttes i de to underliggende Klasser og i Forskoleseminarier som Grundlag for Samtaler. Dette rejser et Spørgsmaal, som man kunde ønske drøftet, næsten hver Gang der udkommer en Lærebog. Hvem er den egentlig skreven for, udviklede eller uudviklede Personer, voksne eller Børn? I det foreliggende Tilfælde: Kan en og samme Bog egne sig til Indledning og Afslutning, til at vække Interesse og Evne til at iagttage Børn — hvilket formentlig er Opgaven i Forskoleseminariet — og til at samle alt det, den gennem praktisk og teoretisk Studium modnede Lærerkandidat har erfaret og hørt om sit Fag? Og vil det dog ikke være alt for ufrisk at gennemgaa samme Pensum 3 Aar i Træk? Er det ikke for fattigt, naar vi ikke blot i dette Tilfælde, men ogsaa ofte ellers f. Eks i Sundhedslære — hele Landet over i Skoler med højst forskelligt Formaal saa vel som Elevstandpunkt næsten intet Valg har m. H. t. Lærebog? Blot denne ene Ting: Voksne og modne Personer kan benytte knapt affattede Lærebøger; Børn og Begyndere maa have dem bredt og anskueligt skrevne, ellers maa man hellere undvære Lærebogen og holde sig til mundtlig Undervisning. Vi afviger i dette Punkt fra Forf., men kan ellers anbefale hans Bog som klar og forstandig i al sin Enfoldighed — om vi tør bruge et lidt tvetydigt Ord.

C. Lambek: Udkast til en sjælelig Bevægelseslære, 1. Del. (Lehmann & Stage).

Det er just ikke Enfoldighed, som udmærker denne Bog. Navnlig ikke hvad Brugen af Sproget angaar. Forf. er ikke blot ret dristig til at lave nye Ord og Ordforbindelser, men benytter især en unødvendig Mængde fremmede Ord. Hvorfor skrives generel, descriptio, syntherende, hvor vi har tilsvarende danske Udtryk. Hvor grimt lyder ikke en Sammensætning som Fænomen-Anatomien! Goldschmidt lavede i sin Tid et godt Ord til Stedfortræder for Ordet Fænomen: Fremtoning; det burde nu have Borgerret i Sproget. Selv hos Læsere, der ved, hvad de fremmede Ord betyder, virker de skurrende, og hvor de optræder i nye Tankeforbindelser ligefrem standsende. Hvem aner saaledes, hvad en »processuel« Omstændighed skal sige? Aarsagsbestemt maatte det vel hedde, paa andre Steder aarsagssøgende; »en descriptiv Metode« glider ned, fordi Udtrykket er kendt fra andre, mer almindelige Fag; den »processuelle Metode« derimod er noget nyt, som Forf. gør sig til Fortaler for. Det vilde sikkert lykkes ham langt bedre, dersom han kunde gøre det i et mere enkelt Sprog.

Det er Meningen, at vi ikke længer i Psykologien kan blive staaende ved Beskrivelsen af sjælelige Tilstande og Elementer, men maa søge Oprindelsen, Aarsagen til disse, for — til en vis Grad i alt Fald — at kunne beherske dem. Det er Forfatterens gamle Tanke om en aandelig Sundhedslære, en »Lykkelære«, og en saadan vil danne 3. Del af det Værk, hvoraf her foreligger 1. Forfatterens Metode er ikke den moderne psykofysiske, hvortil der hører Laboratoriestudier, men den gamle Selviagttagelse, som enhver kan øve. Forf. er selv en god »Borer« og siger mange kloge Ting om, hvorledes der skal bores. Han har saaledes en meget sindrig Forklaring over Grunden til, at Malersvende — formentlig — er særlig gode Sangere. De synger sædvanlig i lukkede, men tomme Rum. Her klinger Stemmen; de lytter til deres

„Sengetæpperne Nr. 750".